

РІШЕННЯ № 3
колегії Департаменту гуманітарної політики
Вінницької обласної державної адміністрації

від 09 квітня 2021 року

Протокол № 1

**Про актуальні питання,
ризиків та викликів
функціонування закладів
культури на базовому рівні**

Заслухавши та обговоривши інформацію начальника управління культури та креативних індустрій Департаменту гуманітарної політики облдержадміністрації Дернової О.М. з питання «Про актуальні питання, ризиків та викликів функціонування закладів культури на базовому рівні» відзначено.

Сьогодні особливого значення набуває питання повноважень у сфері культури органів місцевого самоврядування, оскільки вся інфраструктура культури перебуває у власності саме місцевих рад. Діяльність закладів, що надають базові культурні послуги, має спрямовуватись органом управління у сфері культури, які повинні забезпечувати на місцях реалізацію державної політики з питань охорони матеріальної і нематеріальної культурної спадщини, музейної, бібліотечної справи, мистецької освіти, кінематографії та кінопрокату, творчого самовираження, духовного і змістовного дозвілля мешканців, розвитку креативних індустрій, збереження національної пам'яті, розвитку української мови і туризму.

Здійснено моніторинг щодо створення органів управління в територіальних громадах області, стану збереження базової мережі закладів культури та забезпечення якості культурних послуг в умовах децентралізації. За результатами моніторингу у 63 територіальних громадах області утворено 20 окремих відділів (управлінь) культури, 40 – відділів з гуманітарних питань (освіти, культури, молоді та спорту, туризму). Не утворено органи управління сферою культури в Гніванській (Вінницький район), Северинівській (Жмеринський район) та Брацлавській (Тульчинський район) територіальних громадах.

Як правило, у складі відділу відсутній працівник сфери культури. За такої ситуації виникає ризик неефективного та не фахового управління галуззю культури, що може суттєво вплинути на відтік фахових кадрів, обмеження доступу до культурних цінностей, передачі традицій, самотності українського народу, втрату міжпоколінних зв'язків і загалом на духовно-культурний та економічний розвиток громади.

Функціонування мережі закладів культури на базовому рівні вимагає дотримання вимог, визначених Нормативами забезпечення населення клубними закладами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 12 листопада 1998 р. № 1775, Державного стандарту надання безоплатних послуг клубними та бібліотечними закладами державної та

комунальної форм власності, затвердженого наказом Міністерства культури України від 15 жовтня 2013 р. № 983, та Державних соціальних нормативів забезпечення населення публічними бібліотеками в Україні, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 06 лютого 2019 р. № 72.

Відповідно до Стандарту «Забезпечення можливості для творчого самовираження населення» клубні заклади створюються в населених пунктах (НП) з чисельністю населення понад 500 жителів. Відстань між сусідніми клубними закладами повинна бути не меншою від 3 км.

Відповідно до Стандарту «Забезпечення потреб громадян у читанні» - у сільських населених пунктах публічна бібліотека відкривається одна на 500-1000 осіб, за умови відстані між найближчими закладами не менше 3 км.

Відповідно до Стандарту «Забезпечення потреб громадян в початковій мистецькій освіті» мистецькі школи повинні функціонувати у населених пунктах з чисельністю населення понад 3 тис. осіб, також у центрі кожної територіальної громади повинна функціонувати хоча б одна мистецька школа, територіальна доступність до такого закладу, що надає послуги початкової мистецької освіти не повинна становити більше 10 км

Відповідно до Стандарту «Забезпечення потреб громадян у перегляді творів кінематографії» у кожному районному центрі повинен функціонувати хоча б один кінотеатр на 200 місць.

В процесі створення нових територіальних громад та ліквідації районних державних адміністрацій спостерігаються спроби ліквідації закладів культури, що є неприпустимим, адже реформа децентралізації – це в першу чергу доступ населення до якісних послуг, зокрема і культурних та створення комфортного середовища проживання для громадян.

Проблемними питаннями залишаються передача закладів культури та утримання працівників в Чечельницькій і Могилів-Подільській територіальних громадах. Не прийнято районний будинок культури, 2 районні бібліотеки та відсутні рішення щодо виплати заробітної плати працівників закладів культури Чечельницької територіальної громади. Звільнено усіх працівників районного будинку культури, районної бібліотеки та музею Могилів-Подільської територіальної громади.

Культура стала однією зі сфер, яка найбільше постраждала під час боротьби з COVID-19. Введення карантинних заходів не тільки негативно позначилося на культурному секторі, оскільки історичні місця, театри, концертні організації і творчі індустрії втратили свої доходи, а й з явилися випадки спекулювання даним становищем та можливість зекономити кошти за рахунок культурної сфери. Так, в Бабчинецькій територіальній громаді майже рік у простої на 2/3 заробітної плати знаходяться 18 працівників, 16 з яких працюють на 0,5 ставки. Це при тому, що є можливість працювати дистанційно. Така ситуація однозначно сприятиме втраті фахових працівників.

Окрім того, розглядаються питання щодо об'єднання клубів, бібліотек, музеїв, розташованих на території окремих громад, в єдиний комунальний заклад, що суперечить чинному законодавству, а саме: законам України «Про

- 4.3. оновлення змісту та умов надання мистецької освіти, у тому числі для осіб з інвалідністю та осіб з особливими освітніми потребами;
- 4.4. підтримку державної мови через популяризацію читання та формування електронної цифрової бібліотеки;
- 4.5. комп'ютеризацію закладів культури;
- 4.6. розширення економічних можливостей у сфері культури через розвиток нових креативних секторів.

Термін: постійно.

5. Контроль за виконанням цього рішення покласти на начальника управління культури та креативних індустрій Департаменту гуманітарної політики Вінницької обласної державної адміністрації Дернову Ольгу

Голова колегії

Наталя ЗАБОЛОТНА

Секретар колегії

Анатолій КАЛЕТНИК